

A 3D rendering of a globe in the center, surrounded by several office chairs arranged in a circle, suggesting a global meeting or conference. The scene is set in a brightly lit room with a light-colored floor.

Канцэптуальныя асновы лагапсіхалогіі

Складальнік:
Выкладчык кафедры лагапедыі
Ладзейка В. Д.

Пытанні

- Асноўныя канцэпцыі логапсіхалогіі
- Класіфікацыі парушэнняў маўлення
- Псіхалагічная тыпалогія асоб з парушэннямі маўлення

Асноўныя канцэпцыі логапсіхалогіі

• Канцэпцыя нармальнага і парушанага развіцця

• Тэорыя кампенсацыі парушаных функцый

• Канцэпцыя мовы як асноўнай вышэйшай псіхічнай функцыі

• Канцэпцыя ўнутранай карціны маўленчага парушэння

Канцэпцыя нармальнага і парушанага развіцця

Псіхічнае развіццё — гэта

заканамерная змена псіхічных працэсаў ў часе, выяўленае ў іх колькасных, якасных і структурных пераўтварэннях.

«*Дызантагенез*» (ад грэч. dis — засмучэнне, ontos ~ існае, genesis — паходжанне, развіццё) — парушэнне індывідуальнага развіцця арганізма.

Тэорыя кампенсацыі парушаных функцый

Кампенсацыя - пакрыцце недаразвітых або парушаных псіхічных функцый шляхам выкарыстання захаваных або перабудовы часткова парушаных функцый.

Канцэпцыя мовы як асноўнай вышэйшай псіхічнай функцыі

Вышэйшыя псіхічныя функцыі — гэта складаныя сістэмныя псіхічныя працэсы (свядомыя формы псіхічнай дзейнасці), якія фарміруюцца ў працэсе развіцця чалавека пад уплывам грамадства, звязаныя з ужываннем знакаў, якія забяспечваюць пластычнасць і адаптыўнасць паводзін.

Канцэпцыя ўнутранай карціны маўленчага парушэння

Фарміраванне ўнутранай карціны
парушэння ў дзяцей залежыць ад
сітуацыі, абумоўленай парушэннем;
разуменне ўнутранай карціны парушэння
адкрывае шлях да ацэнкі гэтай сітуацыі.

Класифікації порушення маўлення

- Клініка-педагогічна
класифікація
- Психолога-педагогічна
класифікація

РЕПОЗИТОРІЙ БГПУ

Клініка-педагогічна класіфікацыя

Парушэнні маўлення

Парушэнні вуснай мовы

Парушэнне знешняга
афармлення
выказвання

Парушэнні
гукавымаўлен
ня

Дыслалія
Дызартрыя
Рыналалія

Парушэнні
голосаўтварэн
ня

Дысфанія
афанія

Парушэнне ўнутранага
афармлення
выказвання

Парушэнне тэмпа-
рытмічнага і
мелодыка-
інтанацыйнага
боку маўлення

Заіканне
Брадзілалія
Тахілалія

Парушэнні пісьмовай мовы

Дызграфія
Дызлексія
Дызарфаграфія

Алалія
Афазія
Неўскладнены
варыянт АНМ

Псіхолага-педагагічная класіфікацыя

Парушэнні маўлення

Парушэнне сродкаў
зносін

Парушэнне ва ўжыванні
сродкаў зносін

Фанетыка-
фанематычнае
недаразвіццё
маўлення

Агульнае
недаразвіццё
маўлення

Заіканне

Псіхалагічная тыпалогія асоб з парушэннямі маўлення

Вылучаюцца чатыры групы (псіхалагічных тыпаў) асоб з парушэннямі маўлення:

- з камунікатыўнымі парушэннямі на аснове несфарміраванасці сродкаў камунікацыі (АНМ: дызартрыя, алалія, рыналалія; ФФНМ: дызартрыя, рыналалія)
- з камунікатыўнай недастатковасцю ў сувязі з парушэннем сродкаў камунікацыі (афазія)
- з непасрэдна камунікатыўнымі парушэннямі (заіканне; парушэнне голаса)
- з камбінаваным тыпам камунікатыўных парушэнняў (АНМ, заіканне; ФФН, заіканне; парушэнне тэмпа маўлення і інш.)

Літаратура

Асноўная

Калягін, В.А. Логопсіхалогія: вучэб. дапаможнік для студ. выш. вучэб. устаноў / В.А.Калягін, Т.С.Аўчыннікава. — М.: Акадэмія, 2006. — 320 с.

Дадатковая

Лауткіна, С.У. Логопсіхалогія: вучэб.-метаад. дапаможнік / С.У. Лауткіна. — Віцебск: УА «ВДУ ім.П.М. Машэрава», 2007. — 173 с.